

20.000 mensen per jaar halen de AOW niet maar worden in de discussie genegeerd. Trouw sept 09

Door Geert Braam

Nog vóór de AOWleeftijd van 65 jaar zijn de sterftcijfers ondubbelzinnig. Maar voor verhoging van de AOW leeftijd voeren voorstanders zeer onnauwkeurige en misleidende argumenten aan . Het niveau van redeneren in onze democratie geeft te denken

Op een sportveld staan toeschouwers: 100 mannen van 45 jaar. We volgen ze 20 jaar verder tot ze 65 jaar zijn. Allen zijn opnieuw naar het veld gekomen maar nu staan er maar 86. Ofwel 14 zijn gestorven en hebben dus de AOW nooit gehaald Het gaat om grote aantallen. Mannen: en vrouwen samen meer dan 20.000 per jaar. Wordt de AOW leeftijd hoger dan zijn dat er natuurlijk nog meer. Tussen 65 en 75 jaar verdwijnt zelfs een kwart van de mannen.(zie ook de grafiek) Het drama van de ouderdom begint eerder dan men denkt en begint duidelijk al vanaf het 55^e levensjaar. Het zijn bovendien vooral de lager opgeleide mensen die dit treft. Die hebben namelijk een kortere levensduur. Natuurlijk kan de situatie in de toekomst iets verbeteren, maar zeker is dat niet. In de discussies over de mogelijke verhoging van de AOW leeftijd wordt aan de sterfte van die 20.000 mensen meestal geen aandacht besteed. Dat is bijzonder zorgelijk, maar even ernstig is, dat de voorstanders van verhoging dubieuze of zelfs faliekant onjuiste argumenten aanvoeren.

Allereerst is het nog maar de vraag of de besparingen, die de verhoging zou opleveren wel nodig zijn. Collega Harry Verbon van de Universiteit van Tilburg becijferde dat de stijgende kosten onder meer gecompenseerd worden door meer belastingen uit (steeds) hogere pensioenen. Het lijkt of de voorstanders daar nauwelijks op ingaan .

Vervolgens is het bedenkelijk hoe men met de cijfers omgaat. Dat gebeurt vaak eenzijdig en selectief. Zo wordt aangevoerd, dat de levensduur sinds 1957 voor mannen met 7 jaar is toegenomen Dat is overdreven, want men gaat dan uit van de levensduur vanaf de geboorte. Vanaf de 65jarige leeftijd is die toename namelijk slechts een kleine drie jaar . Daarbij laat men hardnekkig informatie weg, zoals bijvoorbeeld het CDA Kamerlid Omtzigt dat doet in zijn nieuwsbrief. Hij meldt niet dat er bij het ingaan van de AOW in 1957 zelfs 25 van de 100 mannen voor de 65 jarige leeftijd stierven. Natuurlijk mag men in een discussie bepaalde zaken accentueren, maar als men het te sterk doet is het pure propaganda.

Een zeer dubieus argument is gelanceerd door Minister Donner Hij stelde dat mensen, die de vergrijzing ontkennen a-sociaal zijn. Hij bedoelt natuurlijk degenen die tegen de verhoging van de AOW leeftijd zijn. Gezien de hierboven vermelde vroege sterfte moet Donner zich afvragen wie er nu eigenlijk a-sociaal is.

Ook lijkt Donner, en met hem vele voorstanders, jongeren en ouderen tegen elkaar uit te willen spelen. De jongeren – zo suggereert men- zouden moeten opdraaien voor de kosten door de vergrijzing. Natuurlijk worden de kosten ook voor jongeren hoger. Sommige jonge vakbondbestuurders maken hier gretig een punt van. Maar men vergeet iets heel eenvoudigs, namelijk dat in de loop van het leven de jongeren zelf ook oud worden en van de voorzieningen moeten kunnen profiteren. Iedereen schuift een keer de ouderdom in. Men doet aan korte termijndenken, want men negeert dat voor een goede oude dag tijdens het werkzame leven offers gebracht moeten worden.

Dan is er nog Wouter Bos, die met een vreemd verzinzel is gekomen. De zware beroepen moeten worden uitgebannen, zo zegt hij. Allereerst is zwaar werk nooit geheel te vermijden- verpleegsters, tuinlieden-enz. Natuurlijk hebben zware beroepen ook een negatief effect. Maar even belangrijk is dat de oorzaak van vroege menselijke slijtage ook een andere is. Er zijn immers een behoorlijk aantal mensen die met een matige aanleg zijn geboren en daardoor twee en half keer zo grote kans op slechte gezondheid hebben. Juist daardoor komen ze in de lagere beroepen terecht. Ofwel er zijn mensen “die voor een dubbeltje geboren zijn en nooit een kwartje worden”. Hun matige aanleg is zeer moeilijk “af te schaffen” om met Bos te spreken. Die pechvogels moet men op ander wijze ontzien.

Naar niet alleen de overheid gebruikt onzuivere argumenten. De vakbond CNV hield een enquête via het internet om de meningen over de AOWleeftijd te peilen. De respons was slechts 12 procent. Zowel het gebruik van het internet als de respons kunnen tot aanzienlijke vertekeningen leiden. Daarover wordt met geen woord gerept, maar eigenlijk had de enquête direct in de prullenmand moeten verdwijnen. Weer een ander dubieus argument vinden we bij de Protestant Christelijke ouderenbond (PCOB). Die schermt met de term solidariteit en nota bene van ouderen voor jongeren. Dat lijkt toch op zijn minst op een verkeerd woordgebruik. Solidariteit betekent vanouds dat de sterkeren de pechvogels te hulp schieten en niet omgekeerd. Wat de bond voorstaat, gaat juist ten koste van de ouderen. Wat vreemd voor een ouderenbond.

Al deze dubieuze argumenten staan in schril contrast tot de bittere werkelijkheid van de keiharde sterftcijfers.

Samenvattend : Er pleit nogal wat voor om de AOWleeftijd niet te verhogen. Het treft vooral de zwakkeren . Maar zeker ook belangrijk is dat er gestreefd moet worden naar een veel grotere zuiverheid en nauwkeurigheid in de argumentatie

Prof.Dr.G.P.A.Braam is em hoogleraar sociologie aan de Univ Twente en mede redacteur van het Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie

OVERLEVINGSKANSEN geraamde overlevingskansen van vrouwen(bruin) en mannen(lichtbauw)die 45 jaar waren in het jaar 2000 cbs/braam

